

4. Екологічна ситуація у Кіровограді /Регіональний інформаційний портал «Кіровоградщина» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://irp.kr.ua/ecology-kirovograd/>
5. Основні причини й поширеність злоякісних пухлин [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.cancer.ic.ck.ua/u_index_3_1.htm
6. У Кіровограді відкрили Український Центр Томотерапії для лікування онкологічних хворих [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/1092347-u-kirovogradi-vidkrili-ukrajinskiy-tsentr-tomoterapiji-dlya-likuvannya-onkologichnih-hvorih.html>

Одержано 16.12.16

УДК 658.15

Т.А. Мельник, кенд. екон. наук, доц., К.В. Лобач, студ. гр. ФК-15-МЗ
Кіровоградський національний технічний університет

Методи оцінки ліквідності підприємства

У статті розглядаються методи аналізу ліквідності підприємства. З'ясовано особливості різних методів при оцінці ліквідності підприємства. Проаналізована ліквідність підприємства за допомогою коефіцієнтів. Побудований ліквідний баланс підприємства. Досліджено ліквідність балансу за допомогою відносних та абсолютних показників. Розрахований інтегральний загальний показник ліквідності.

ліквідність підприємства, ліквідність балансу, ліквідний баланс, загальний показник ліквідності, коефіцієнти ліквідності, оцінка ліквідності підприємства, методи оцінки ліквідності

Актуальність теми. Об'єктивний аналіз ліквідності підприємства дає змогу своєчасно оцінити рівень забезпеченості грошовими ресурсами, задіяти важелі їх доцільного, ефективного розміщення та використання. Збільшення взаємних неплатежів, недостатність оборотних коштів призводить до ризику незбалансованої ліквідності, що в результаті відбивається на перспективах подальшого існування підприємства. В умовах економічної нестабільності та кризового

© Т.А. Мельник, К.В. Лобач, 2016

стану для більшості українських підприємств аналіз ліквідності є важливим елементом стратегії управління їх фінансовими ресурсами. Тому обрана тема є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням оцінки ліквідності підприємства присвячено праці вітчизняних авторів: Поддєрьогіна А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Тігова Т.М., Васильцева Т.Г., Базилінської О.Я., Маркіної І.А., Крамаренко Г.О., Цал-Цалко Ю.С. Але аналіз ліквідності підприємства потребує подальшого дослідження для формування єдиного підходу для визначення її рівня.

Постановка завдання. В сучасних умовах своєчасне погашення зобов'язань визначає стабільність розвитку підприємства. Від ліквідності активів залежить існування підприємства, тому що воно припиняє свою діяльність, як правило, внаслідок недостатності грошових коштів. Ліквідність є складним економічним явищем на яке впливає багато зовнішніх та внутрішніх факторів, що ускладнює його оцінку.

Метою дослідження є систематизація існуючих методів оцінки ліквідності підприємства, виявлення їх особливостей при здійсненні аналізу ліквідності.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувати ліквідність підприємства можна за допомогою різних методів. Найпоширеніший це коефіцієнтний метод, який передбачає здійснення розрахунків показників ліквідності підприємства.

В економічній літературі зустрічається різна кількість видів коефіцієнтів, за допомогою розрахунку яких здійснюється оцінка ліквідності підприємства. Наприклад, методика передбачає 10 показників ліквідності [1]; одні науковці пропонують [4, с. 328-329] 19 коефіцієнтів ліквідності, платоспроможності та конкурентоспроможності; інші науковці рекомендують 5 показників ліквідності [3]; автор [5] розглядає 9 показників ліквідності. Необхідно відмітити, що назви показників (коефіцієнтів), формули їх розрахунку, нормативні (рекомендовані, граничні) значення в різних джерелах відрізняються один від одного, що ускладнює визначення рівня ліквідності підприємства.

Також серед науковців [3-5; 7; 9; 10] набув популярності балансовий метод, який передбачає складання ліквідного балансу підприємства. Необхідно відмітити, що ліквідний баланс більше

характеризує платоспроможність підприємства ніж його ліквідність.

На практиці використовують агрегатний метод, який передбачає проведення аналізу ліквідності балансу за допомогою відносних та абсолютних показників [5; 10]. Необхідно відмітити, що назви показників, формули їх розрахунку, рекомендовані значення в різних джерелах відрізняються один від одного.

Для комплексної оцінки ліквідності підприємства науковці [5; 7] використовують інтегральний метод, який полягає у побудові загального показника ліквідності. Необхідно відмітити, що різні науковці розраховують його по різному, дискусія стосується визначення вагових коефіцієнтів, що характеризують значимість відповідних груп активів і пасивів.

Проведемо аналіз ліквідності умовного суб'єкта малого підприємництва використовуючи вище перераховані методи.

Відповідно методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства [1] розрахуємо десять показників ліквідності значення яких порівняємо з граничними. Для зручності наведемо результати розрахунків у вигляді табл. 1.

Таблиця 1 – Показники оцінки ліквідності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку показника	Гран. знач.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Маневреність власних оборотних засобів	Власні оборотні активи	від 0 до 1	-0,14	-0,02	-0,02	-0,04
	Оборотні активи					
Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	Оборотні активи	↑	0,91	0,98	0,98	1,94
	Позиковий капітал (довгострокові та поточні зобов'язання)					
Коефіцієнт покриття	Оборотні активи	↑	0,91	0,98	0,98	1,94
	Поточні зобов'язання					
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Оборотні активи – Запаси – Витрати майбутніх періодів	від 0,6 до 0,8	0,64	0,57	0,47	0,44
	Поточні зобов'язання					
Коефіцієнт	Грошові кошти та їх	від	0,01	0,01	0,01	0,1

абсолютної ліквідності (платоспроможності)	еквіваленти та Поточні фінансові інвестиції	0,2 до 0,35				
	Поточні зобов'язання					
Частка оборотних коштів в активах, %	Оборотні активи * 100		79,87	89,59	87,54	93,25
	Баланс					
Частка власних оборотних коштів в їх загальній сумі, %	Власні оборотні активи * 100		-14	-2	-2	-5
	Оборотні активи					
Частка власних оборотних коштів у покритті запасів, %	Власні оборотні активи * 100	50	-52	-4	-17	-8
	Запаси					
Частка запасів у оборотних активах, %	Запаси * 100		27	42	52	54
	Оборотні активи					
Коефіцієнт покриття запасів	Нормальні джерела покриття	не <1	3,71	2,37	1,92	1,87
	Запаси					

Показники маневреності власних оборотних засобів та частки власних оборотних коштів в їх загальній сумі мають від'ємне значення, це пояснюється тим, що підприємство не має власного оборотного капіталу (табл. 1).

Показник поточної ліквідності та показник покриття розраховуються окремо, але на аналізованому підприємстві немає довгострокових зобов'язань, тому значення цих коефіцієнтів однакове та свідчать про те, що впродовж 2012-2015 рр. вони мали тенденцію до збільшення, це є позитивною тенденцією.

В 2013-2015 роках значення коефіцієнта швидкої ліквідності було менше ніж граничне, та мало тенденцію до зниження, це може свідчити про високий фінансовий ризик. Адже ліквідність коштів вкладених у дебіторську заборгованість залежить від швидкості платіжного документообігу в банку, своєчасності оформлення банківських документів, термінів надання комерційних кредитів окремим покупцям та їх платоспроможності. Це показують, що у підприємства з кожним роком погіршуються платіжні можливості щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності, що наведені в табл. 1 показують, що у підприємства дуже мала частина боргів (1% у 2012-2014 роках та 10% у 2015 році) може бути сплачена негайно.

Відомо, що при значенні коефіцієнта абсолютної ліквідності менше 0,2, а коефіцієнта покриття менше 0,5 підприємство вважається банкрутом і може підлягати ліквідації з продажем майна [2]. Хоча ситуація на аналізованому підприємстві може бути і не така критична, адже, на думку, науковців [3] на практиці значення коефіцієнта абсолютної ліквідності бувають значно нижчі, і за цим показником не можна відразу робити негативні висновки про можливості підприємства негайно погасити свої борги, тому що малоймовірно, щоб всі кредитори підприємства одночасно пред'явили б йому свої вимоги.

Значення показника частки оборотних коштів в активах (табл. 1) за період 2012-2015 роки мало тенденцію до збільшення з 80% у 2012 році до 93 % у 2015 році.

Значення показника частки запасів у оборотних активах (табл. 1) впродовж всього аналізованого періоду зростало на 27%. Це може свідчити про збільшення частки запасів у оборотних активах аналізованого підприємства.

Значення коефіцієнта покриття запасів (табл. 1) впродовж всього аналізованого періоду мало тенденцію до зменшення майже в 2 рази. Це відбувалося з причини збільшення обсягів запасів на підприємстві в 6 разів, що перевищило темп росту нормальних джерел покриття, які зросли лише в 2 рази.

Поддєрьогін А. М., Павловська О. В. [4, с.328-329, 338] пропонують при оцінці ліквідності розраховувати 19 показників, а саме: чистий оборотний капітал, маневреність власних оборотних коштів, загальний та нормативний коефіцієнти покриття, коефіцієнт покриття проміжний, коефіцієнти абсолютної та швидкої ліквідності, коефіцієнт платоспроможності, показник частки оборотних коштів у активах, показник частки виробничих запасів у поточних активах, показник частки власних оборотних коштів у покритті запасів, коефіцієнт покриття запасів, період інкасації дебіторської заборгованості, тривалість погашення кредиторської заборгованості, коефіцієнт поточної заборгованості акціонерам, співвідношення чистого руху коштів від операційної діяльності та заборгованості

кредиторам, співвідношення чистого руху грошових коштів і довгострокових зобов'язань, співвідношення нерозподіленого прибутку і всієї суми активів, оборотність матеріальних запасів.

Враховуючи те що аналізоване підприємство є малим та прибравши подібні показники до попередніх (табл. 1) розрахуємо лише 7 (табл. 2).

При обчисленні загального показника покриття науковці [4] рекомендують порівнювати фактичне його значення з нормативним, при цьому нормативний коефіцієнт необхідно розраховувати для кожного підприємства окремо [4, с. 337].

Значення розрахованого нормативного показника покриття підприємства в 2012 році та 2014 році становило в межах 1,02, а в 2013 році та 2015 році воно дорівнювало 1,02. Таким чином, значення нормативного показника покриття перевищує його граничне значення.

Значення розрахованого фактичного загального показника покриття підприємства в 2012-2014 роках було менше граничного рівня, тобто менше одиниці, а також менше нормативного значення. Лише у 2015 році ситуація змінилася і значення показника перевищало його граничне, тобто перевищало одиницю на 0,94. Його значення перевищало нормативний показник покриття на 0,93. Це може свідчити про покращення ситуації, адже підприємство здатне своєчасно ліквідувати свої зобов'язання, хоча його значення залежить від щоденної потреби підприємства у вільних грошових ресурсах. Таке різке збільшення показника покриття може характеризувати наявність на підприємстві надмірних запасів оборотних коштів.

Значення коефіцієнта покриття проміжний (табл. 2) за 2012-2015 роки зменшився на 0,22 та ні разу в аналізованому періоді не перевищувало граничне значення.

Значення показника співвідношення нерозподіленого прибутку і всієї суми активів (табл. 2) за 2012-2013 роки було не змінне та становило 0,08; в період 2013-2015 рр. його значення зменшилося на 0,06. Тенденція до зменшення значення цього показника може бути спричинена збільшенням активів підприємства та зменшення розміру нерозподіленого прибутку підприємства.

Таблиця 2 – Показники оцінки ліквідності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку показника	Гран. знач.	2012р	2013р	2014р	2015р.
Величина власних оборотних коштів (чистий оборотний капітал)	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання – Основні засоби) або (Поточні активи - Поточні зобов'язання)		-182,9	-45,5	-46,3	-188,9
Маневреність власних оборотних коштів	Грошові кошти	↑	-0,1	-0,95	-0,56	-2,33
	Чистий оборотний капітал					
Загальний коефіцієнт покриття	Поточні активи	>1	0,91	0,98	0,98	1,94
	Поточні зобов'язання					
Нормативний показник покриття підприємства	Матеріальні запаси + Безнадійна довгострокова дебіторська заборгованість + Короткострокова кредиторська заборгованість		1,02	1,01	1,02	1,01
	Короткострокова кредиторська заборгованість					
	Короткострокові позикові кошти					
Коефіцієнт покриття проміжний	Грошові кошти їх еквіваленти + Дебіторська заборгованість	>0,7	0,66	0,57	0,47	0,44
	Короткострокові позикові кошти					
Співвідношення нерозподіленого прибутку і всієї суми активів	Нерозподілений прибуток		0,08	0,08	0,1	0,02
	Сума активів					

Оборотність матеріальних запасів	Дохід від реалізації		53,36	14,74	8,37	6,11
	Матеріальні запаси					

Значення показника оборотності матеріальних запасів (табл. 2) за 2012-2015 роки було зменшено майже в 9 разів, це свідчить про уповільненість обігу запасів на підприємстві.

Базилінська О. Я. [5] пропонує при оцінці ліквідності підприємства розраховувати 9 показників ліквідності, серед яких 3 абсолютні (показник ознаки ліквідності, робочий капітал, показник ефективної заборгованості) та 6 відносні (коефіцієнти ліквідності першого, другого та третього ступеню, коефіцієнт захищеного періоду, коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом, маневреність робочого капіталу). Прибравши подібні показники до попередніх розрахуємо лише 5 (табл. 3).

На думку Базилінської О. Я. [5], головна ознака ліквідності це перевищення у вартісній оцінці оборотних активів над поточними пасивами підприємства. Наведенні розрахунки в табл. 3 свідчать про перевищення поточних зобов'язань над оборотними коштами, це може призвести до проблем з ліквідністю підприємства.

Збільшення показника ефективної заборгованості, свідчить про збільшення частини поточних зобов'язань, які можуть бути покриті за рахунок надходжень від подальшої діяльності підприємства.

Якщо в табл. 1. вважається нормальним значення коефіцієнта швидкої ліквідності від 0,6 до 0,8 то в табл. 3 - не нижче 0,5. Хоча, на думку, науковців [6] в роздрібній торгівлі достатнім є перевищення значення коефіцієнта швидкої ліквідності 0,4-0,5, оскільки товарно-матеріальні запаси в торгівлі високоліквідні, тобто здатні швидко перетворюватися в гроші. Тобто для аналізованого підприємства це свідчить, про те що значення коефіцієнта швидкої ліквідності відповідає рекомендованому впродовж всього періоду.

Збільшення коефіцієнта захищеного періоду впродовж 2012-2015 років, відбулося за рахунок зростання оборотних активів підприємства впродовж всього аналізованого періоду. Це свідчить про те, що підприємство змогло би проіснувати при форс-мажорних обставинах впродовж 121 днів у 2015 році, 86 днів у 2014 році, 59 днів у 2013 році та 25 днів у 2012 році.

Таблиця 3 – Показники оцінки ліквідності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку показника	Реком. знач.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Абсолютні показники ліквідності						
Ознака ліквідності, тис.грн.	Оборотні активи - Поточні активи	>0	-182,9	-45,5	-46,3	-188,6
Ефективна заборгованість, тис. грн.	(Поточні зобов'язання + Доходи майбутніх періодів) - (Грошові кошти + Дебіторська заборгованість)		536	1092,8	1132,5	2429,4
Відносні показники ліквідності						
Коефіцієнт швидкої (суворой, критичної, проміжної) ліквідності, ліквідності другого ступеня	Оборотні активи – запаси + витрати майбутніх періодів	>0,5	0,64	0,57	0,47	0,44
	Поточні зобов'язання + Доходи майбутніх періодів					
Коефіцієнт захищеного періоду, дн.	Оборотні активи + Витрати майбутніх періодів		25,44	59,37	86,1	112,21
	Середньоденні операційні витрати					
Коефіцієнт забезпеченості реалізації робочим капіталом	Робочий капітал	0,11	-0,01	-0,003	-0,005	-0,014
	Чистий дохід					

Значення коефіцієнта забезпеченості реалізації робочим капіталом впродовж 2012-2015 рр. було від'ємне, це спричинено відсутністю на підприємстві робочого капіталу (власних оборотних коштів, чистого оборотного капіталу).

Проведений аналіз ліквідності свідчать про те, що в 2015 році підприємство мало стабільний коефіцієнт поточної ліквідності (1,94), але слабкий коефіцієнт швидкої ліквідності (0,44). Це одна з найнебезпечніших ознак, яка свідчить про те, що надлишок запасів утворюється внаслідок скорочення обсягів дебіторської заборгованості та грошових коштів.

Таким чином, розрахунок показників ліквідності підприємства ґрунтується на даних його фінансової звітності, що відображає результати обліку станом на звітну дату. Також при обчисленні наведених вище показників ліквідності ми спостерігаємо ситуацію коли одні показники свідчать про нормальну ліквідність, в той час як інші про проблеми з нею. Отже, показники ліквідності не в повній мірі відображають реальний стан ліквідності підприємства.

Для оцінки реального рівня ліквідності підприємства необхідно додатково скласти ліквідний баланс та провести аналіз ліквідності балансу.

Ліквідний баланс формується поетапно:

1) статті активу групують за ступенем їхньої ліквідності на чотири групи (агрегати) та розміщують в порядку зменшення ліквідності (табл. 4);

2) статті пасиву групують за строками їхнього погашення на чотири групи (агрегати) та розміщують в порядку збільшення термінів (табл. 4).

Аналіз ліквідності балансу підприємства за допомогою абсолютних показників здійснюється шляхом:

1) виявлення надлишків або нестачі платіжних засобів за відповідними групами активів та пасивів підприємства [10, с.319];

2) порівняння підсумків згрупованих активів і пасивів [4, с.330].

Баланс підприємства вважається ліквідним, якщо виконуються чотири умови:

$$A1 \geq P1; A2 \geq P2; A3 \geq P3; A4 \leq P4. \quad (1)$$

Розрахунки наведені в табл. 4 свідчать про те, що:

- не виконується перша нерівність ($A1 < П1$) в системі 1, тобто підприємство має проблеми з ліквідністю балансу, адже воно не має достатньо найбільш ліквідних коштів для виконання своїх негайних зобов'язань;

- виконуються друга нерівність ($A2 > П2$) в системі 1, тобто воно має ліквідний баланс відносно короткострокових своїх зобов'язань;

- виконується третя нерівність ($A3 > П3$) в системі 1, це відбулося з причини відсутності на підприємстві довгострокових зобов'язань;

- не виконується четверта нерівність $A4 > П4$ в системі 1, тобто підприємство не має власних оборотних коштів та не дотримується мінімальної умови фінансової стійкості, адже позиковий капітал перевищує власні кошти.

Таблиця 4 - Баланс ліквідності підприємства

Активи	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.	Пасиви	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Найбільш ліквідні (A1)	18,9	43	26,1	439,7	Постійні пасиви (П1)	723	1425,4	1289,9	3916,7
Швидко ліквідні (A2)	937,1	1389,6	971,3	1501,7	Короткострокові пасиви (П2)	765	1100	840	454,1
Повільно ліквідні (A3)	353,1	1047,3	1086,2	2240,8	Довгострокові пасиви (П3)	0	0	0	0
Складно ліквідні (A4)	330	288	296,5	302,9	Постійні пасиви (П4)	147,1	242,5	250,2	114,3

На практиці крім абсолютних показників ліквідність балансу оцінюється і за допомогою відносних показників розрахунку яких наведені в табл. 5.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності (табл. 5) свідчать про те, що підприємство малу частину поточних зобов'язань може погасити негайно за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності (табл. 5) свідчать про те, що підприємство може погасити за рахунок оборотних активів за вирахуванням "запасів" частину поточних зобов'язань в межах від

44% до 67%.

Таблиця 5 – Відносні показники ліквідності балансу підприємства

Показники	Формула розрахунку	Рек. зн.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
коефіцієнт абсолютної ліквідності (ліквідності першого ступеня)	$A1:(П1+П2)$ [8]	$>0,2$	0,01	0,01	0,01	0,1
	$A1:П1$ [10]	0,2-1	0,03	0,03	0,02	0,11
коефіцієнт швидкої ліквідності (ліквідності, ліквідності другого ступеня)	$(A1+A2):(П1+П2)$ [8]	0,8-1	0,64	0,57	0,47	0,44
	$(A1+A2):П1$ [10]	0,5-1	1,31	1,01	0,77	0,5
коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) (ліквідності третього ступеня)	$(A1+A2+A3):(П1+П2)$ [8]	2	0,88	0,98	0,98	0,96
	$(A1+A2+A3):П1$ [10]	1-2	1,8	1,74	1,62	1,07
коефіцієнт загальної ліквідності	$(A1+A2+A3):(П1+П2+П3)$ [10]	≥ 1	0,88	0,98	0,98	0,96

Значення коефіцієнта поточної ліквідності відповідало нормативному впродовж всього аналізованого періоду, це свідчить про те, що підприємство вважається платоспроможним, адже платіжні засоби перевищують поточні зобов'язання.

Для комплексної оцінки ліквідності підприємства в цілому на підставі даних табл. 4, розрахуємо загальний коефіцієнт ліквідності у вигляді інтегрального показника [5, с.88; 7], використовуючи формулу 2.

$$K_3 = \frac{\sum_{i=1}^3 A_i d_i}{\sum_{j=1}^3 П_j d_j}, \quad (2)$$

де K_3 – загальний коефіцієнт ліквідності;

d_i – питома вага відповідних груп активів в їх загальному підсумку;

d_j – питома вага відповідних груп пасивів в їх загальному підсумку;

A_i – відповідна група активів підприємства;

$П_j$ – відповідна група пасивів підприємства.

Для зручності систематизуємо розрахунки у вигляді табл. 6.

Таблиця 6 – Розрахунок загального показника ліквідності підприємства

Показники	Умовне позначення	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Питома вага високоліквідних активів в їх загальному підсумку	d1	1,15	1,55	1,10	9,80
Питома вага швидко ліквідних активів в їх загальному підсумку	d2	57,17	50,20	40,81	33,48
Питома вага повільно ліквідних активів в їх загальному підсумку	d3	21,54	37,84	45,64	49,96
Проміжний показник активів	$\sum_{i=1}^3 A_i d_i$	61203,91	109457,5	89237,23	166543,1
Питома вага найбільш термінових пасивів в їх загальному підсумку	d1	44,35	51,50	54,20	87,33
Питома вага короткострокових пасивів в їх загальному підсумку	d2	46,67	39,74	35,29	10,12
Питома вага довгострокових пасивів в їх загальному підсумку	d3	0	0	0	0
Проміжний показник пасивів	$\sum_{j=1}^3 \Pi_j d_j$	67949,12	117120,02	99552,20	346630,97
Загальний коефіцієнт ліквідності	$\frac{\sum_{i=1}^3 A_i d_i}{\sum_{j=1}^3 \Pi_j d_j}$	0,90	0,93	0,90	0,48

Значення загального коефіцієнта ліквідності балансу показує, що

за весь аналізований період платіжні зобов'язання перевищували платіжні засоби, що свідчить про проблеми з ліквідністю. Найбільш ліквідний баланс підприємство мало в 2013 році. При цьому значення показника в табл. 6 відрізняються від його значень в табл. 5. Це пояснюється тим, що загальний показник ліквідності балансу характеризує ступінь покриття платіжних зобов'язань підприємства сумою його ліквідних засобів враховуючи їх значимість із погляду строків надходження коштів і погашення зобов'язань.

Таким чином, використання загального показника ліквідності надасть можливість порівнювати баланси підприємства за різні періоди, баланси різних підприємств і визначати найбільш ліквідні баланси.

Висновки. Проведене дослідження ліквідності підприємства різними методами виявило, що вони повторюють та доповнюють один одного. Це свідчить про потребу удосконалення методів аналізу ліквідності та використання єдиного підходу до оцінки.

Використання коефіцієнтного методу передбачає розрахунок великої кількості показників, які характеризують ліквідність підприємства за різними аспектами. Отримані внаслідок такої оцінки великі масиви значень показників фактично не дозволяють зробити висновки про прийнятність отриманих значень коефіцієнтів для достовірного фінансового аналізу, дати відповідь, у якій мірі і наскільки вони відображають реальну ліквідність. Тому необхідне подальше їх оброблення із врахуванням специфіки поточної діяльності підприємств тощо.

Відсутність загальновизнаного універсального підходу до оцінки ліквідності ускладнюють і часто роблять неефективними, як сам аналіз, так і управлінські рішення, прийняті на його основі. Тому необхідно розробити цілісний підхід до аналізу ліквідності, який би відповідав сучасним тенденціям, забезпечував отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан ліквідності, що сприяло розробці та прийнятті ефективних управлінських рішень.

Список літератури

1. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи

- доведення до банкрутства» від 19.01.2006р. № 14 [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06>.
2. Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності : навч. посібник [Текст] / Т.М. Тігова, Л.С. Селіверстова, Т.Б. Процюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 268с.
  3. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. [Текст] / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міщенко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К.: Знання, 2013. – 446 с.
  4. Фінанси підприємства : підручник [Текст] / [Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Бурак Л. Д. та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – Восьме вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 519с.
  5. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] [Текст] / О. Я. Базилінська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
  6. Маркіна І. А. Контролінг для менеджерів : навч. посіб. [Текст] / І. А. Маркіна, О. М. Таран-Лала, М. В. Гунченко. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 304 с.
  7. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. [Текст] - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 256 с.
  8. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент. 2-ге вид. Підручник. [Текст] / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна - Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 520 с.
  9. Семенович Т.А. Аналіз основних методів оцінки фінансового стану підприємства [Текст] // Наукові праці КНТУ: Економічні науки, вип. 10, ч. І. – Кіровоград: КНТУ, 2006. – С. 197-205.
  10. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз. Підручник. [Текст]. – К. : Центр учбової літератури, 2008. - 566 с.

Одержано 26.12.16

УДК 336.64

С.С.Акімов, ст.гр.ФК(ОП)-15, Т.М.Котенко, доц., канд. екон. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Стратегічне управління фінансовою безпекою суб'єкта господарювання

У даній статті показано роль стратегічного управління фінансовою безпекою підприємства в сучасних умовах господарювання. Наведені основні концептуальні питання забезпечення фінансової безпеки суб'єкта підприємництва. Надана модель побудови системи стратегічного управління фінансовою безпекою підприємства.
фінансова безпека, стратегічне управління, суб'єкт господарювання, система, концептуальне питання

Вступ. Сучасні умови розвитку економіки країни в цілому та конкретно суб'єктів господарювання ґрунтуються на чисельних організаційно-правових формах власності, пануванні конкуренції, свободі прийняття рішень підприємствами та самостійній відповідальності ними за поточними показниками та отриманий фінансовий результат. В такому випадку, керівному відділу підприємства не тільки потрібно знати мету виробничо-господарської діяльності, основні конкурентні переваги та недоліки суб'єкта на ринку та позиції конкурентів, забезпечувати виконання оперативних планів та стратегічних задач. На перший план виходить забезпечення фінансової безпеки суб'єкта господарювання, в результаті чого стає можливим ефективна його діяльність. Кожне рішення, що спрямоване на подолання можливої загрози підприємства чи реалізації додаткової вигоди, несе багатоваріантні наслідки, що потребують досконалого вивчення та прогнозування.

Отже, актуальним постає питання формування та підтримання на належному рівні фінансової безпеки суб'єкта господарювання, з огляду на його стратегічні цілі та задачі.

Поняття фінансова безпека суб'єкта господарювання – відносно нове, а формування теоретико-методологічного апарату її забезпечення знаходиться в стадії становлення.

© С.С.Акімов, Т.М.Котенко, 2016